

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความสำเร็จก้าวหน้าทางด้านวิทยาการต่างๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์บนเวทีโลก โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสิ่งที่สำคัญประการหนึ่ง คือ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า ถือว่าเป็นจุดหมายที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

เครื่องมือในการดำรงชีวิตของมนุษย์คือภาษา มนุษย์สามารถเรียนรู้ภาษาและพัฒนาภาษาตนได้ ภาษาช่วยให้คนรู้จักคิดและแสดงออกของการคิดด้วยการพูด การเขียน และการกระทำซึ่งเป็นผลจากการคิด ถ้าไม่มีภาษาคนจะคิดไม่ได้ ถ้ามีภาษาน้อย มีคำศัพท์น้อย ความคิดของคนก็จะแคบไม่กว้างไกล คนที่ใช้ภาษาได้ดีจะมีความคิดดีด้วย คนจะใช้ความคิดและแสดงออกทางความคิดเป็นภาษาซึ่งส่งผลไปสู่การกระทำ ผลของการกระทำส่งผลไปสู่ความคิด ซึ่งเป็นพลังของภาษา ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์พัฒนาความคิด ช่วยดำรงสังคมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขมีไมตรีต่อกัน ช่วยเหลือกัน โดยใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน ช่วยให้คนปฏิบัติตามเกณฑ์ของสังคม ภาษาช่วยให้มนุษย์เกิดการพัฒนา ใช้ภาษาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอภิปรายโต้แย้งเพื่อนำไปสู่ผลสรุป มนุษย์ใช้ภาษาในการเรียนรู้ จดบันทึกความรู้แสวงหาความรู้ ภาษามีพลังในตัวเอง การใช้ภาษาใช้ถ้อยคำทำให้เกิดความรู้สึกรับสาร ให้เกิดความงงเกลียดชังหรือเกิดความชื่นชอบ ความรัก ข่อมเกิดจากภาษาทั้งสิ้นที่นำไปสู่ผลสรุปที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 44)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และตัดสินใจว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุ

ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ในระดับใด สามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้น หรือจบการศึกษา ได้หรือไม่ สถานศึกษาในฐานะที่ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและ ประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่ เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา. 2552 : 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบตีความผลการเรียนรู้และ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรนำผล ไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการ การจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและ การประเมินภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552:10)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและ การเรียนรู้ของผู้เรียน ในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปล ความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและ การสอนของครู การวัดประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนา ในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้ เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อ พัฒนา คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิดความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียน สามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนเองได้ จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือการวัดและประเมินผล

เพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative assessment) ซึ่งมีหลายระดับได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552 : 2)

การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียนสามารถนำความรู้มาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน สังเคราะห์สร้างสรรค์และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสามารถนำมาถ่ายทอดความคิดเหล่านั้น ด้วยการเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมมีความสามารถลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านอย่างชัดเจน การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งใน 4 เงื่อนไขที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องประเมินให้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านแต่ละระดับชั้น เป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ อันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านอย่างจริงจัง อีกทั้งเพื่อแก้ปัญหาความสามารถในการเขียนของผู้จบการศึกษาทุกระดับ (กรมวิชาการ. 2546 : 12) ซึ่งกระบวนการที่ผู้เรียนได้รับจะนำไปสู่การสร้างทักษะดังกล่าว และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในวิถีชีวิต ตลอดจนสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้ การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ คืออะไร เป้าหมายของการประเมินเพื่ออะไร ทักษะที่สำคัญจำเป็นต่อการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความคืออะไร จะฝึกและพัฒนาได้อย่างไร สถานศึกษาต้องพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความให้ถึงระดับมาตรฐานยอมรับได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูผู้สอนและผู้บริหารทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษาจนถึงระดับกระทรวงศึกษาธิการ การกำหนดแผนการประเมินเป็นหัวใจสำคัญซึ่งต้องพิจารณา ให้อารมณ์รอบคอบโดยการทำความเข้าใจมาตรฐานการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ การวางระบบการประเมินผลการออกแบบการสอน และการรายงานผลและเอกสารหลักฐานการศึกษา ที่จะส่งผลให้พัฒนาพลเมืองของชาติในปัจจุบันและอนาคตมีพลเมืองที่มีศักยภาพเป็นคนดี มีความพร้อมที่จะแข่งขันในเวทีโลกอย่างสมศักดิ์ศรี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 1, 65)

จากสภาพปัจจุบันเราพบความเปลี่ยนแปลงรอบตัวเป็นไปอย่างรวดเร็ว กระแสความเปลี่ยนแปลงทำให้เราได้รับข้อมูลข่าวสารมากเกินไป การพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องปลูกฝังให้เกิดกับเยาวชน โดยฝึกให้เด็กคิดเป็น รู้จักใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ปัญหา รวมทั้งมีการคิดอย่างสร้างสรรค์ การช่วยให้เด็กพิจารณาอย่างไตร่ตรอง รู้จักอ่านอย่างวิเคราะห์ วิเคราะห์ เป็นสิ่งที่ครูสอนภาษาไทยควรคำนึงถึง จะเห็นได้ว่าการอ่านอย่างวิเคราะห์เป็นทักษะที่จำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาจนเกิดเป็นนิสัยเพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จากการประเมินคุณภาพมาตรฐานระดับชาติ (รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551) ของเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าด้านการอ่านคิด วิเคราะห์ของผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ สอดคล้องกับผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในมาตรฐานที่ 4 “ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์” พบว่าโรงเรียนมีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) จะเห็นได้ว่าความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ เป็นสิ่งที่สถานศึกษาและครูผู้สอนต้องหาแนวทางพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะในด้านนี้ การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่จะทำให้ทราบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความอยู่ในระดับใด การวัดและประเมินผลต้องใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อช่วยให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษา มีหลายรูปแบบ การที่จะใช้เครื่องมือวัดผลแต่ละรูปแบบให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพและวัด ได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดนั้นจำเป็นต้องรู้จักเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม นักวัดผลและประเมินผลในปัจจุบัน ได้ให้ความสนใจที่จะพัฒนาเครื่องมือที่มีคุณภาพเชื่อถือได้และวัด ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ จัดเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อจะนำความรู้ความคิดเข้าสู่ตัวและเพื่อนำ ไปใช้ในชีวิตจริง เครื่องมือในการประเมินความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความในปัจจุบันยังเป็นปัญหาสำหรับผู้มีหน้าที่ในการประเมินผล โดยแต่ละโรงเรียนมีการผลิตเครื่องมือและรูปแบบวิธีการประเมินแตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการให้คะแนนภาพรวมไม่มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือว่ามีคุณภาพทางด้านค่าอำนาจจำแนก ความเที่ยงตรง และด้านความเชื่อมั่นหรือไม่ ซึ่งอาจจะส่งผลให้คะแนนที่ได้จากการประเมินไม่ใช่คะแนนจริงและบางครั้งใช้วิธีสรุปความสามารถจากแบบบันทึกการอ่านของนักเรียน ซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่ไม่น่าเป็นความจริง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ โดยถือเป็นเกณฑ์ข้อหนึ่งใน การวัดและประเมินผลในการผ่านระดับชั้น และการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานการประเมิน การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียน ในการอ่านหนังสือ เอกสารและสื่อประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วแล้วนำมาคิดสรุปเป็นความรู้ ความ เข้าใจของตน ความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่อง ที่อ่าน ซึ่งนำไปสู่การสังเคราะห์ สร้างสรรค์และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นด้วย การเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญาความรู้ ความเข้าใจความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและมีสำนวนภาษาที่ถูกต้อง มีเหตุผลและมีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่ สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามระดับมาตรฐานระดับชั้นได้อย่างแท้จริง การประเมินที่กำหนดขึ้นเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน สื่อความอันเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกด้านอย่างจริงจังในขณะเดียวกันยังเป็นมาตรการใน การแก้ปัญหาความอ่อนด้อยของความสามารถด้านการเขียนสื่อความของผู้จบการศึกษาทุกระดับ อีกด้วย จะเห็นได้ว่าการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา คุณลักษณะของเด็กไทยในอนาคต

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียนจำนวน 65 โรงเรียน มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับพื้นฐาน ให้กับนักเรียนและทุกโรงเรียนเท่าที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสมและมีคุณภาพ เพื่อวัดการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ อย่างเป็นระบบ สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนด หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประเมินของสถานศึกษาเอง การประเมินผลการเรียนตามสาระ การเรียนรู้ส่วนใหญ่ประเมินด้วยข้อสอบ การวัดความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อ ความ สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย ครูส่วนใหญ่ยังสับสนกับวิธีการ วัดที่จะทำได้ข้อมูลที่แสดงความสามารถของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง รูปแบบและแนว ทางการวัดประเมินผลไม่ชัดเจน ไม่เข้าใจวิธีการวัดและการวัดประเมินผลตามสภาพจริงในแต่ละ กลุ่มสาระ ไม่มีความรู้ในการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผล ขาดแนวทางและวิธีในการสร้าง แบบประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่มีเครื่องมือ/แบบวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานและ ครอบคลุมเนื้อหาสาระ (ผลการวิจัยติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร) ทั้ง ๆ ที่เป็นทักษะที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ เป็นกำลังที่มีคุณภาพและเป็น องค์กรประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า เท่าทันกับเทคโนโลยีที่

หลังไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว หากมีการสร้างเครื่องมือวัดด้านการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความขึ้นแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือคุ้มค่า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของเครื่องมือที่มีคุณภาพ จึงมีความสนใจที่จะสร้างเครื่องมือเพื่อวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น โดยคาดว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นชั้นที่ประเมินให้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นประโยชน์ในชั้นอื่น ๆต่อไป และใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาการศึกษาของชาติได้ประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27 จำนวน 3,133 คน จาก 65 โรงเรียน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27 จำนวน 157 คน จาก 6 โรงเรียนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Ramping)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เริ่ม 15 กรกฎาคม ถึง 20 กันยายน 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวัด หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพของนักเรียน โดยใช้แบบวัดการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความเพื่อประเมินการจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2. การคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการทางปัญญาของบุคคลที่ใช้ในการสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ เป็นคุณลักษณะที่มุ่งพัฒนาให้สามารถแยกแยะพิจารณาส่วนต่างๆของเหตุการณ์ เรื่องราวต่างๆให้เป็นไปตามเกณฑ์เพื่อค้นหาความจริง หรือความสำคัญโดยอาศัยหลักการและเหตุผล ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

3. การอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านสารต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องพิจารณาข้อมูลจากการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องหรือเหตุการณ์ที่อ่านใช้ความรู้ความเข้าใจในการแปลความตีความ หาเหตุผลความสำคัญ ความสัมพันธ์และหลักการ ของสิ่งที่อ่าน นำมาสรุปเป็นความรู้ความเข้าใจและเชื่อมโยงไปสู่การเขียนด้วยภาษาของตนเองได้อย่างถูกต้อง โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย คุณลักษณะ 3 ประการคือ

3.1 วิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งวัดได้จากการบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น บอกจุดประสงค์ของผู้ส่งสารที่ต้องการสื่อ

3.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ซึ่งวัดได้จากการระบุความสัมพันธ์ของประเด็นต่าง ๆ ว่าเชื่อมโยงอย่างไร โดยมีเหตุผลประกอบ

3.3 วิเคราะห์หลักการ ซึ่งสามารถวัดได้จากการสร้างหลักการที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ

4. เขียนข้อความ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด โดยใช้ภาษาเขียนที่มีจำนวนถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนซึ่งพิจารณาจากตัวบ่งชี้ดังนี้

4.1 เนื้อหาของเรื่อง

4.2 รูปแบบ

4.3 การใช้ภาษา

4.4 นิสัยรักการเขียน

5. เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) หมายถึง กฎ หรือกติกา ที่จะทำให้ ได้คะแนนมา และมีแนวทางการให้คะแนนที่แยกแยะระดับต่างๆ ของความสำเร็จในการวัดภาคปฏิบัติของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน จากมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

5.1 การตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบการวัดด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ใน การตรวจให้คะแนนนั้น ข้อใดตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน และแจ้งผลการสอบให้นักเรียนทราบ

5.2 การตรวจให้คะแนนการเขียนสื่อความมี 4 ระดับ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ.

2543 : 66)

คะแนนรวม 18 – 20 คะแนน ได้ระดับ 3 หมายถึง ดีมาก

คะแนนรวม 15 – 17 คะแนน ได้ระดับ 2 หมายถึง ดี

คะแนนรวม 10 – 14 คะแนน ได้ระดับ 1 หมายถึง พอใช้

คะแนนต่ำกว่า 10 คะแนน ได้ระดับ 0 หมายถึง ต้องปรับปรุง

6. แบบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ประเมินคุณภาพ การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดความเข้าใจการอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึงแบบประเมินทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจการเขียนสื่อความ หมายถึง แบบประเมินทักษะการเขียนสื่อความ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ

7. คุณภาพของแบบวัด หมายถึง คุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความยากอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ของแบบประเมินทั้งฉบับและเป็นรายข้อ ในแบบวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

7.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัด ได้อย่างถูกต้องครอบคลุมตามพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลเป็นผู้ตรวจสอบ โดยวิธีคำนวณค่า IOC

7.2 ค่าความยาก (Difficulty index) คือ อัตราส่วนระหว่างจำนวนคนที่ตอบข้อสอบข้อนั้นถูกต้องกับจำนวนคนที่ตอบข้อนั้นทั้งหมด ถ้าข้อสอบมีคนที่ทำถูกมากข้อสอบข้อนั้นง่าย แต่ถ้าข้อสอบข้อใดคนทำถูกน้อยข้อสอบนั้นยาก

7.3 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ประสิทธิภาพจำแนกผู้สอบออกเป็น ผู้รอบรู้หรือสอบผ่าน กับผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่าน หรือกลุ่มได้คะแนนสูงและกลุ่มได้คะแนนต่ำได้อย่างชัดเจน

7.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ค่าความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson Method) สูตร (KR-20)

7.5 ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) หมายถึง ความสอดคล้องของผู้ประเมิน 2 คนที่สังเกตหรือประเมินพฤติกรรมเพียงพฤติกรรมเดียวของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวโดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนได้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องในการวัดด้านการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความและเป็นข้อมูลสารสนเทศในการประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนได้ตรงตามสภาพจริง และสอดคล้องกับแนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรให้กับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนนโยบายการจัดการศึกษา

2. มีเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นหรือจบชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ

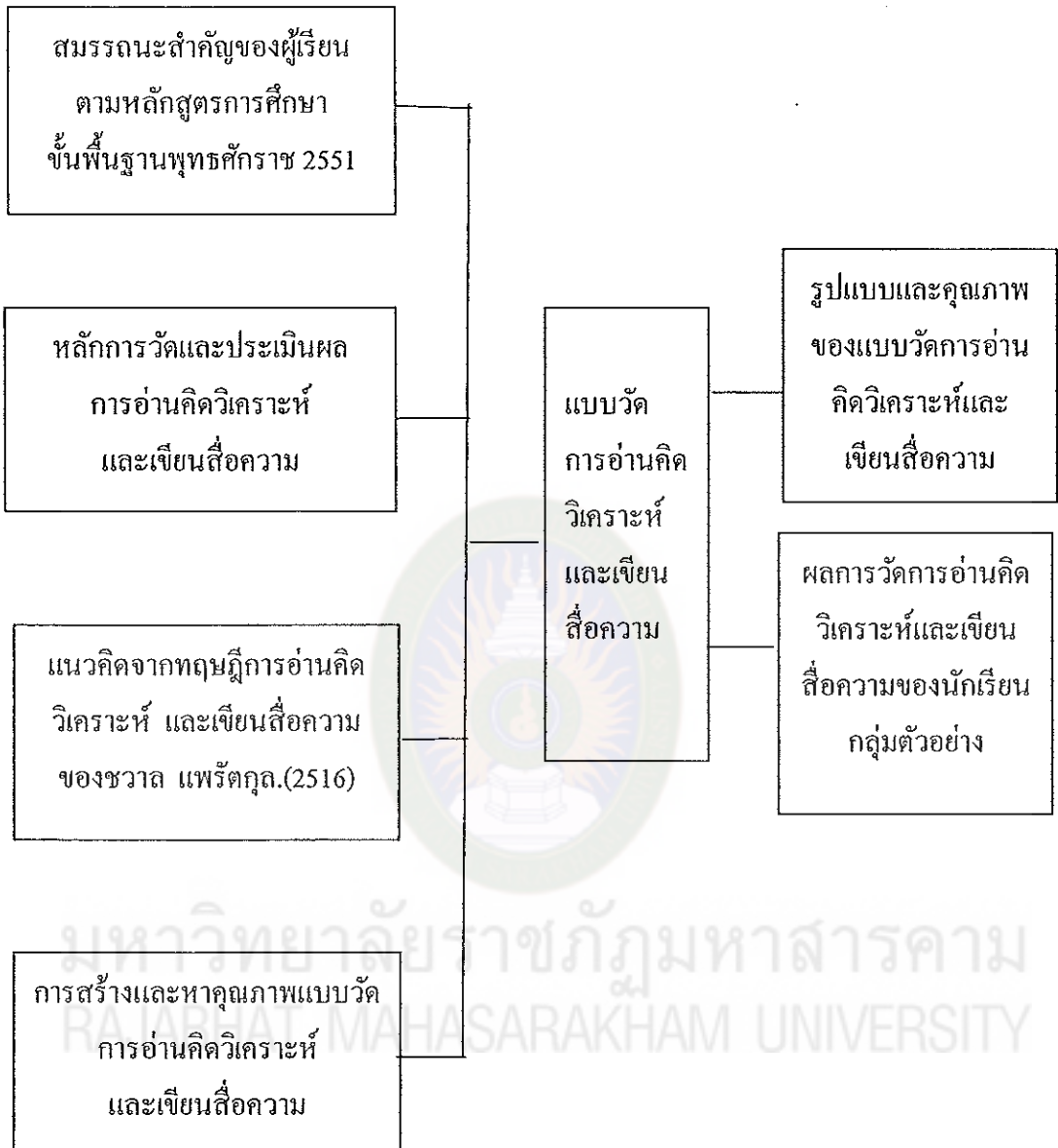
กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่เริ่มใช้กับโรงเรียนต้นแบบปีการศึกษา 2552 และโรงเรียนทั่วไปในปีการศึกษา 2553 ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเลือกสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random saping)

โดยคาดหวังว่าผลที่ได้จากการวัดมีความถูกต้องแม่นยำ เพื่อความแปลผลที่ถูกต้องยิ่งขึ้นนักเรียนที่ผ่านการประเมินทักษะในด้านการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ดังแผนภาพที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวัดด้านการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3